TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Đà Lạt chống ngập: Không chỉ xây thêm cống, phải giữ nước từ nguồn

09:37 15/09/2026

Trước nguy cơ ngập úng gia tăng trong bối cảnh đô thị hóa và biến đổi khí hậu, các chuyên gia cho rằng Đà Lạt cần thay đổi cách tiếp cận: không chỉ mở rộng hệ thống thoát nước mà phải giữ nước ở nguồn, bảo vệ dòng chảy, khôi phục không gian điều tiết và cảnh báo sớm trước khi nước dâng.

Quang cảnh Hội thảo khoa học "Giải pháp tổng thể phòng chống ngập úng đô thị khu vực Đà Lạt trong bối cảnh biến đổi khí hậu". (Ảnh: BTC)

Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật tỉnh Lâm Đồng vừa tổ chức hội thảo khoa học "Giải pháp tổng thể phòng chống ngập úng đô thị khu vực Đà Lạt trong bối cảnh biến đổi khí hậu".

Hội thảo có sự tham dự của đại diện các sở, ban, ngành, địa phương, chuyên gia, nhà khoa học, doanh nghiệp và nhóm nghiên cứu Trường Đại học Thủy lợi.

Các ý kiến tập trung nhận diện nguyên nhân ngập úng tại Đà Lạt và tìm giải pháp có tính tổng thể, lâu dài.

Giữ nước, giữ suối

Đà Lạt vốn có địa hình dốc, hệ thống suối tự nhiên giúp nước thoát nhanh. Tuy nhiên, quá trình đô thị hóa, gia tăng dân số, mật độ xây dựng cùng sự phát triển của nông nghiệp nhà kính đã làm thay đổi khả năng thấm và giữ nước của bề mặt đất.

Ở một số khu vực, lòng suối và hành lang suối bị thu hẹp, bồi lắng; rác thải sinh hoạt, rác thải nông nghiệp có thể gây cản trở dòng chảy. Trong khi đó, hệ thống thoát nước dù được đầu tư qua nhiều giai đoạn vẫn chưa theo kịp tốc độ bê tông hóa tại một số khu vực.

Khi mưa lớn xuất hiện trong thời gian ngắn, lượng nước đổ xuống nhanh nhưng khả năng thấm và tiêu thoát hạn chế khiến nước dồn về các khu vực thấp, gây ngập cục bộ.

Những năm gần đây, một số tuyến đường như Cách Mạng Tháng 8, Ngô Văn Sở, Tô Ngọc Vân và khu vực suối Cam Ly đã ghi nhận tình trạng ngập trong các đợt mưa lớn. Có nơi nước ngập sâu, dòng chảy mạnh, ảnh hưởng đến giao thông và sinh hoạt của người dân.

TS Lương Thanh Sơn, Chủ tịch Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật tỉnh Lâm Đồng, cho rằng ngập úng ở Đà Lạt cần được nhìn nhận từ góc độ liên ngành, không thể chỉ giải quyết bằng việc nâng cấp hệ thống cống.

PGS.TS. Hồ Sỹ Tâm - Trưởng phòng Khoa học Công nghệ và Hợp tác Quốc tế, Trường Đại học Thủy lợi trình bày kết quả nghiên cứu.

PGS.TS Hồ Sỹ Tâm, Trưởng phòng Khoa học công nghệ và Hợp tác quốc tế, Trường Đại học Thủy lợi, cho biết nhóm nghiên cứu đã triển khai đề tài "Nghiên cứu đề xuất giải pháp giảm ngập lụt khu vực nội ô thành phố Đà Lạt" từ năm 2023.

Theo nhóm nghiên cứu, Đà Lạt là đô thị miền núi có địa hình tương đối dốc, hệ thống suối có độ dốc lớn. Vì vậy, hiện tượng thường được gọi chung là "ngập lụt" ở đây có đặc điểm khác với các đô thị đồng bằng, cần được đánh giá dựa trên điều kiện địa hình, thủy văn và quá trình phát triển đô thị.

ThS Trần Văn Vững, Phó Viện trưởng Viện Đào tạo và Khoa học ứng dụng miền Trung, cho biết nghiên cứu xác định các điểm thường xuyên ngập tập trung chủ yếu tại ba lưu vực suối Phan Đình Phùng, Mê Linh - hồ Xuân Hương và Cam Ly.

Nguyên nhân được xác định là sự cộng hưởng của mưa lớn trong thời gian ngắn, hệ thống thoát nước quá tải, lòng suối bị thu hẹp và bồi lắng, quá trình đô thị hóa, bê tông hóa cùng những hạn chế của hệ thống thủy lợi.

Từ đó, nhóm nghiên cứu đề xuất các giải pháp trung và dài hạn như rà soát quy hoạch thủy lợi, kiên cố hóa các tuyến suối trọng điểm, khôi phục hồ điều tiết, nâng cấp hệ thống thoát nước, xử lý nước thải và xây dựng hệ thống cảnh báo sớm.

Cùng với việc tăng năng lực tiêu thoát, các chuyên gia nhấn mạnh cần kiểm soát dòng chảy ngay từ nguồn. Bảo vệ hành lang suối, hạn chế lấn chiếm, quản lý rác thải và duy trì các khu vực có khả năng giữ nước sẽ giúp giảm lượng nước dồn nhanh về khu vực nội đô.

Các hồ, vùng trũng, không gian xanh vì vậy không chỉ có giá trị cảnh quan mà còn là những "túi chứa nước" tự nhiên của đô thị. Khi dành được không gian cho nước, giảm dòng chảy mặt và tăng khả năng điều tiết, áp lực lên hệ thống cống thoát nước cũng được giảm bớt.

Biết ngập trước khi nước dâng

Một giải pháp khác được các chuyên gia đề cập là tăng cường ứng dụng công nghệ và dữ liệu trong quản lý ngập.

Các mô hình thủy văn, thủy lực, dữ liệu mưa, dòng chảy và bản đồ nguy cơ ngập cần được tích hợp để nhận diện những khu vực có rủi ro cao. Hệ thống cảnh báo sớm khi được xây dựng đồng bộ sẽ giúp cơ quan quản lý chủ động điều hành, đồng thời người dân có thêm thời gian ứng phó.

Hội thảo cũng đặt vấn đề cần xác định các nhiệm vụ ưu tiên trước mắt và lâu dài về quy hoạch, đầu tư hạ tầng, quản lý xây dựng và cơ chế phối hợp giữa các cơ quan, đơn vị liên quan.

TS. Lương Thanh Sơn, Chủ tịch Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật tỉnh Lâm Đồng phát biểu tại hội thảo.

Theo TS Lương Thanh Sơn, phòng chống ngập cần chuyển từ tư duy xử lý khi xảy ra sự cố sang chủ động phòng ngừa, quản lý rủi ro và thích ứng với biến đổi khí hậu.

Với một đô thị có giá trị đặc biệt về cảnh quan và sinh thái như Đà Lạt, chống ngập vì thế không đơn thuần là xây thêm cống hay xử lý từng điểm ngập. Đó là bài toán giữ nước ở nguồn, bảo vệ dòng chảy, dành không gian cho nước và chủ động cảnh báo trước khi nước dâng.

Nếu làm được điều đó, chống ngập không chỉ giúp bảo vệ đường phố, nhà cửa và sinh kế người dân mà còn góp phần giữ gìn hệ sinh thái, cảnh quan, tạo nền tảng để Đà Lạt phát triển bền vững và thích ứng tốt hơn với biến đổi khí hậu.

Hoàng Phương